

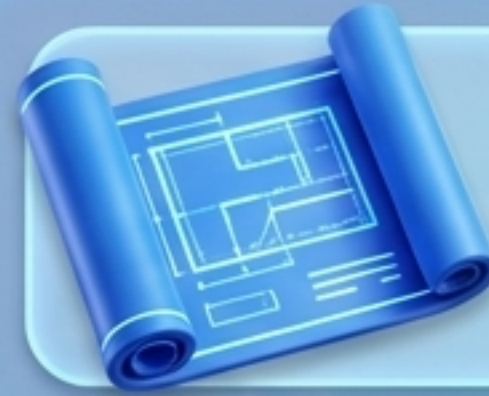
ผ่าเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ฉบับช่างมือโปร!

งานถอดชิ้นส่วนเครื่องกำเนิดไฟฟ้าตามลำดับขั้นตอน

จัดทำโดย:
นางสาวอภิสรา วาจาสุจริต
ครูแผนกวิชาช่างไฟฟ้า
วิทยาลัยสารพัดช่างนครศรีธรรมราช

ภารกิจวันนี้ของเรา! (Mission Objectives)

รู้จักชิ้นส่วน: อธิบายโครงสร้างและส่วนประกอบได้เป๊ะ

ตรวจเช็คเป็น: ตรวจสอบความสมบูรณ์ของเครื่องกำเนิดไฟฟ้ากระแสสลับได้ถูกต้อง

ถอด-ประกอบปลอดภัย: ใช้เครื่องมือถอดประกอบได้ถูกต้องตามลำดับขั้นตอน

พระเอกของเรา: เครื่องกำเนิดไฟฟ้ากระแสสลับ (AC Generator)

พลังงานกล

พลังงานไฟฟ้า

หน้าที่หลัก: เปลี่ยนพลังงานกล ➔ ให้เป็นพลังงานไฟฟ้า

อาศัยหลักการ "การเหนี่ยวนำแม่เหล็กไฟฟ้า"

ชำแหละชิ้นส่วนหลัก (Stator & Rotor)

สเตเตอร์ (Stator): ส่วนที่ "อยู่กับที่"
ประกอบด้วยโครงและขดลวดอาร์เมเจอร์
ทำหน้าที่ สร้างแรงดันไฟฟ้าออกมาใช้งาน

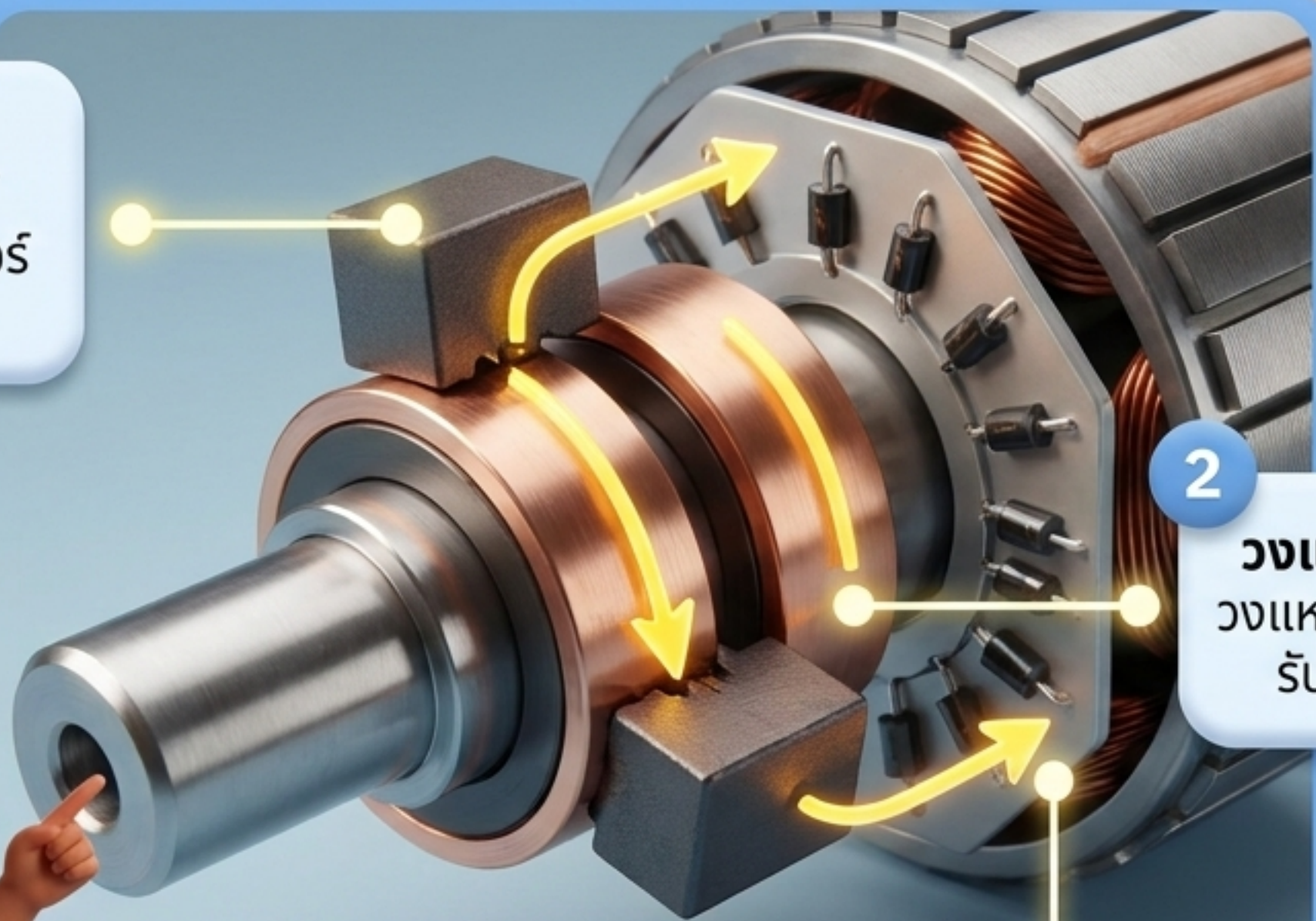
โรเตอร์ (Rotor): ส่วนที่ "หมุนได้"
รับไฟ DC เข้าขดลวดสนาม
ทำหน้าที่ สร้างสนามแม่เหล็ก

ชิ้นส่วนส่งกำลังและแปลงกระแส

1

แปรงถ่าน (Brushes):
แท่งคาร์บอนที่เป็น 'สะพานไฟ'
ถ่ายเทกระแส DC จากเรกูเลเตอร์
ไปยังโรเตอร์

2

วงแหวนสลีปรिंग (Slip Rings):
วงแหวนโลหะบนเพลา เป็น 'ทางผ่าน'
รับกระแสไฟเข้าสู่ชุดหลอดสนาม

3

ชุดเรียงกระแส (Rectifier):
ตัวแปลงร่าง! เปลี่ยนไฟกระแสสลับ (AC) ที่ผลิตได้
ให้เป็นไฟกระแสตรง (DC)

คลินิกตรวจเช็ค: ระบบไฟฟ้า (Electrical Diagnosis)

สเตเตอร์ (Stator)

→ ใช้มัลติมิเตอร์:

- วัดความต่อเนื่อง (Continuity) เช็คขดลวดขาดวงจร
- วัดความเป็นฉนวน (Insulation Test) เช็คการลงกราวด์กับโครงเครื่อง

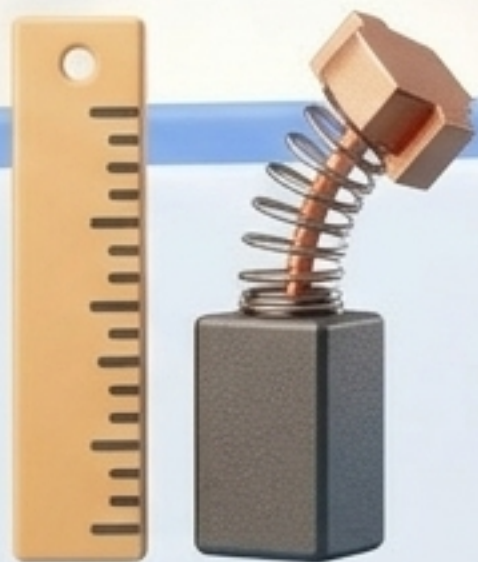

โรเตอร์ (Rotor)

→ ใช้มัลติมิเตอร์ & สายตา:

- วัดความต้านทานของขดลวดสนามผ่านสลีปริง
- เช็คความเรียบผิวสลีปริง (ถ้ารอยไหม้/ขรุขระ ต้องขัดกระดาษทราย)

คลินิกตรวจเช็ค: ระบบกลไก (Mechanical Diagnosis)

แปรงถ่าน (Brushes)

→ เช็คระยะ & แรงกด:

- ✓ วัดความยาว (ถ้าสั้นกว่า Limit = เปลี่ยนใหม่ทันที)
- ✓ ตรวจสอบสปริงกดแปรงถ่าน (ต้องแน่น สัมผัสสลิปริงได้ดี)

ลูกปืน (Bearings)

→ เช็คการหมุน & เสียง:

- ⚙️ ทดลองหมุนเพลาด้วยมือ
- ⚙️ ฟังเสียงผิดปกติ และเช็คความคล่องตัวในการหมุน

Roadmap: ขั้นตอนการถอด (Disassembly)

1. ทำมาร์ค (Marking)

→ *สำคัญ! ทำสัญลักษณ์ฟาหน้า-หลังและตัวเรือนให้ตรงกัน*

3. แยกส่วนประกอบ

→ ใช้เครื่องมือพิเศษ (เช่น ตัวดูดลูกปืน)

2. ถอดน็อตยึดโครง

→ คลายน็อตยาวที่ยึดโครงสเตเตอร์

4. ระวังขดลวด!

→ *ห้ามให้ขดลวดขูดขีดกับชิ้นส่วนโลหะเด็ดขาด*

5. ถอดชุดแปรงถ่าน

→ ถอดชุดแปรงถ่านและเรกูเลเตอร์อย่างระมัดระวัง

Roadmap: ขั้นตอนการประกอบ (Assembly)

5. ทดสอบการหมุน

→ หมุนเพลาด้วยมือ ต้องลื่น
ไม่ติดขัด ไม่มีเสียงดัง

3. สวมสเตเตอร์

→ เล็งให้ตรงรอยมาร์คที่ทำไว้!

2. ติดตั้งโรเตอร์

→ ใส่ฝาหน้า ตรวจสอบตำแหน่งลูกปืน

4. ขันน็อตยึดโครง

→ เทคนิคโปร: ขันสลับแนวทแยง
เพื่อให้แรงกดสม่ำเสมอ

1. ทำความสะอาด

→ เช็ดฝุ่นคาร์บอนและคราบน้ำมัน

หัวใจของช่างมืออาชีพ (Mindset & Safety)

ละเอียดรอบคอบ:

ตรวจสอบสภาพด้วยสายตา
และการวัดอย่างแม่นยำ

พร้อมลุยอุตสาหกรรม:

นำทักษะไปประยุกต์ใช้
ถอดประกอบเครื่องจักรกลในโรงงานเนี๊ยะ
ทอการนำโรงงเทนจริงได้ทันที

ตามคู่มือเป๊ะ

ปฏิบัติตามขั้นตอน
อย่างเคร่งครัด
ไม่ลัดคิว

ขอบคุณที่ตั้งใจเรียน! (Thank You!)

ทฤษฎีပြီးแล้ว... ถึงเวลาสวมชุดช่าง
หยิบเครื่องมือ แล้วไปลุยงานปฏิบัติกันเลย!

